

Wyrok z dnia 11 maja 1999 r.

I PKN 681/98

Nauczyciel nie może żądać na podstawie art. 189 KPC ustalenia przez sąd, że został bezpodstawnie skierowany na badania przez komisję lekarską lub zawieszony w pełnieniu obowiązków.

Przewodniczący: SSN Józef Iwulski, Sędziowie SN: Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca), Zbigniew Myszka.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 11 maja 1999 r. sprawy z powództwa Haliny K. przeciwko Przedszkolu [...] w T.M. o wynagrodzenie i inne roszczenia, na skutek kasacji powódki od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi z dnia 3 września 1998 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi, wyrokiem z dnia 3 września 1998 r., oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Tomaszowie Mazowieckim w części oddalającej powództwo, w tym roszczenie o ustalenie, że naganne było skierowanie powódki na badania KIZ oraz zawieszenie powódki w obowiązkach nauczyciela.

W uzasadnieniu tej części rozstrzygnięcia zawarte zostały następujące ustalenia. Skierowanie powódki przez dyrektora Przedszkola na badanie przez Komisję Lekarską do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia miało podstawę prawną w art. 23 ust. 5 Karty Nauczyciela, gdyż wiek i dwumiesięczne przebywanie powódki na zwolnieniu lekarskim uzasadniały przypuszczenie, że może ona być trwale niezdolna do pracy w pełnym wymiarze zajęć na zajmowanym stanowisku. Z kolei zawieszenie powódki w pełnieniu obowiązków nauczyciela zostało oparte na kompetencji określonej w art. 83 ust. 1 Karty Nauczyciela. Po podjęciu tych czynności Dyrektor pozwanego przedszkola, pismem z dnia 12 lutego 1996 r., rozwiązał z powódką stosunek pracy z dniem

29 lutego 1996 r., powołując się na to, że powódka dwukrotnie nie zgłosiła się na badanie przez Komisję do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia w T.M. Zasadność rozwiązania stosunku pracy z powódką była przedmiotem oceny w osobnym postępowaniu o przywrócenie do pracy. Prawomocnym wyrokiem z dnia 26 czerwca 1996 r. [...] w tamtej odrębnej sprawie Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Tomaszowie Mazowieckim przywrócił powódkę do pracy w pozwanym Przedszkolu na poprzednich warunkach na stanowisko nauczyciela.

Rozważając znaczenie powyższego wyroku dla sprawy rozpoznawanej, Sąd Wojewódzki w Łodzi podzielił ocenę Sądu pierwszej instancji, że nie jest dopuszczalne rozpoznawanie powództwa o ustalenie przesłanek, które mogą stanowić podstawę roszczenia powództwa o zasądzenie świadczenia, przy czym powódka uzyskała już zaspokojenie jednego z takich roszczeń. Zauważono ponadto swoistą bezprzedmiotowość dochodzonego w sprawie roszczenia o ustalenie, skoro powódka pomimo przywrócenia jej do pracy faktycznie pracy tej nie podjęła, gdyż po wykorzystaniu zwolnień lekarskich przeszła od dnia 1 września 1996 r. na emeryturę.

Kasacja powódki od przedstawionej wyżej części wyroku Sądu Wojewódzkiego w Łodzi oparta została na podstawie naruszenia prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 23 ust. 1 pkt 2 i art. 83 ust. 1 Karty Nauczyciela. Błędna wykładnia tych przepisów ma – według kasacji – polegać na: „przyjęciu, iż uprawnienia w nich zawarte są wystarczającym usprawiedliwieniem działań pracodawcy, w związku z tym takie działanie nie może być sprzeczne z zasadami ujętymi w art. 8 Kodeksu pracy i dlatego nie można mówić o świadomym i zawinionym zachowaniu pracodawcy”. Kasacja zawierała wniosek o uchylenie wyroku Sądu Wojewódzkiego w Łodzi, uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji w części oddalającej powództwo i przekazanie sprawy Sądowi Wojewódzkiemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przedstawiona w zacytowanym wyżej fragmencie kasacji interpretacja wskazanych przepisów ustawy Karta Nauczyciela budziłaby zastrzeżenia. Bezpodstawnie jednakże twierdzi się w kasacji, jakoby taką właśnie wykładnię wyrażono w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. W wyroku tym, jak to wyżej przedstawiono, określono podstawę prawną kwestionowanych przez powódkę czynności Dyrektora Przedszkola po to przede wszystkim, ażeby skonkretyzować stan faktyczny i odpowiadające

mu uregulowania prawne, z których wywiedzione zostały dochodzone w pozwie roszczenia. Przy okazji należy zauważyć, że taka konkretyzacja podstaw powództwa nie została w kasacji zakwestionowana, gdyż nie zarzuca się w niej naruszenia przepisów postępowania, co powoduje, że ustalenia te nie mogą być weryfikowane w postępowaniu kasacyjnym. W każdym razie poza sporem jest, że z jednej strony podjęcie czynności, których dotyczy powództwo (zawieszenie nauczyciela w pełnieniu obowiązków oraz skierowanie nauczyciela na badania przez komisję lekarską) zostało przewidziane w Karcie Nauczyciela (odpowiednio w art. 83 ust. 1 i art. 23 ust. 5) oraz z drugiej, że w żadnym z przepisów Karty Nauczyciela nie zostało określone prawo nauczyciela, wobec którego podjęto takie czynności o ustalenie ich wadliwości (że są naganne, jak to określono w żądaniu pozwu). Na tym tle nie budzi zastrzeżeń zasadnicze ustalenie zaskarżonego wyroku, które sprowadza się do tego, że przedstawione w pozwie żądanie nie ma oparcia w przepisach prawa materialnego i nie może – z powodów proceduralnych – uzyskać żądanej ochrony prawnej. W tym ostatnim zakresie zasadnie Sąd Wojewódzki oceniał przedmiotowe żądanie pozwu jako powództwo o ustalenie. Takie jednakże powództwo powinno odpowiadać wymaganiom określonym w art. 189 KPC, według którego powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Stanowisko Sądu Wojewódzkiego co do rodzaju rozpatrywanego powództwa oraz co do niespełnienia wymaganych w tym zakresie przesłanek w istocie nie zostało poddane kontroli na skutek kasacji, w której – jak to już poprzednio podniesiono – nie zarzucono naruszenia przepisów postępowania, w tym art. 189 KPC. Nie budzi wątpliwości, że w drodze powództwa nie można ustalić jakiejś cechy czynności nie dotyczącej: „istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa”. Ponadto w zaskarżonym wyroku Sąd wskazał, że ocena podanych przez powódkę faktów, dotyczących skierowania jej na badania lekarskie i zawieszenie w pełnieniu obowiązków, mogła podlegać rozpoznaniu jako podstawa żądania o zasądzenie odpowiedniego świadczenia, takiego np. jakie było już przedmiotem odrębnego postępowania w sprawie o przywrócenie do pracy.

Z powyższych przyczyn, skoro kasacja nie ma usprawiedliwionej podstawy, podlegała oddaleniu stosownie do art. 393¹² KPC.

=====